

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงการศึกษาประสิทธิภาพของผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนในหลักทรัพย์กู้มบันเทิงและสันทนาการ จำนวน 4 หลักทรัพย์ซึ่งได้แก่ บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) บริษัท ปีอีซีเกลต์ จำกัด (มหาชน) บริษัทญี่ในเต็ด บรรอดคาสติ้ง คอร์ปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัทเมเจอร์ ชีนเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยใช้แบบพรอมเดนเชิงเทินสูม (Stochastic Frontier) ในการประมาณขอนเขตที่มีประสิทธิภาพสูงสุดของผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์กู้มบันเทิงและสันทนาการ ซึ่งคำนวนมาจากการจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model : CAPM) และวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อประเมินผลตอบแทนจากการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ดังกล่าว

2.1 Capital Asset Pricing Model (CAPM)

Harry Markowitz “ได้ค้นพบทฤษฎีกู้มหลักทรัพย์สมัยใหม่” ใน ค.ศ.1952 ต่อมา William F.Sharpe, John Lintner และ Jan Mossin “ได้นำทฤษฎีมาประยุกต์เป็นทฤษฎีการกำหนดราคาหลักทรัพย์” หรือเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางว่าแบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model : CAPM) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่คาดหวัง กับความเสี่ยงของหลักทรัพย์ โดยที่ความเสี่ยงในที่นี้หมายถึง ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) หรือความเสี่ยงที่ไม่สามารถกำจัดได้โดยการกระจายการลงทุน

ข้อสมมุติฐานของแบบจำลอง CAPM

1. นักลงทุนแต่ละคนเป็นผู้หลีกเลี่ยงความเสี่ยง มีความคาดหวังอรอตประโยชน์จากการลงทุนสูงสุด
2. นักลงทุนเป็นผู้รับราคาและมีความคาดหวังในผลตอบแทนของทรัพย์สินที่มีการแจกแจงปกติ
3. สินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยงที่นักลงทุนอาจถือมีหรือให้ถือมีโดยไม่จำกัดจำนวนด้วยอัตราผลตอบแทนที่ไม่มีความเสี่ยง
4. ปริมาณสินทรัพย์มีจำนวนจำกัด ทำให้สามารถกำหนดราคาก้ำยและแบ่งแยกเป็นหน่วยย่อยได้ไม่จำกัดจำนวน

5. ตลาดสินทรัพย์ไม่มีการกีดกัน “ไม่มีต้นทุนเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูล และทุกคนได้รับข่าวสารอย่างสมบูรณ์”

6. ตลาดสินทรัพย์เป็นตลาดที่มีลักษณะสมบูรณ์ “ไม่มีเรื่องภาชี กฎระเบียบ หรือข้อห้ามในการซื้อขายแบบขายก่อนซื้อ (Short Sale) หมายถึงการขายหุ้นโดยไม่มีหุ้นอยู่ในบัญชี (Port Folio) ของตน”

การลงทุนในหลักทรัพย์นักลงทุนทุกคนจะมีความคาดหวังจากการลงทุน และต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ถ้าหากหลักทรัพย์หนึ่งต่ำกว่าอีกหลักทรัพย์หนึ่งเมื่อเทียบจากความเสี่ยงที่เท่ากัน นักลงทุนจะเลือกลงทุนซื้อในหลักทรัพย์ที่ราคาถูกกว่า ทำให้ราคางานหลักทรัพย์นั้นปรับตัวสูงขึ้น และการขายหลักทรัพย์ที่ราคาแพงกว่า จะทำให้ราคางานหลักทรัพย์นั้นต่ำลง จนทำให้ราคางานหลักทรัพย์ถูกผลักดันเข้าสู่จุดดุลยภาพในที่สุดและผลตอบแทนที่คาดหวังของแต่ละหลักทรัพย์อยู่ในระดับสูงสุด ณ แต่ละระดับความเสี่ยง แบบจำลอง CAPM นี้สนใจในความเสี่ยงที่เป็นระบบของหลักทรัพย์ ความเสี่ยงใน CAPM นั้น หมายถึงความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) โดยจะใช้ตัว (β) เป็นตัวแทน เมื่อค่าเบต้า (β) น้อยกว่า 1 หมายความว่า หลักทรัพย์นั้นมีความเสี่ยงน้อยกว่า หลักทรัพย์ที่มีค่าเบต้า (β) มากกว่า 1 ความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์ รัดได้จากการเปรียบเทียบความเสี่ยงของหลักทรัพย์นั้น กับความเสี่ยงในตลาดหลักทรัพย์ โดยความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์และอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังแสดงได้จากสมการ ดังนี้

$$R_i = \alpha + \beta R_m$$

โดยที่ R_i = ผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์

α = ผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง

R_m = อัตราผลตอบแทนของตลาด

β = ความเสี่ยง

ความเสี่ยงของหลักทรัพย์แต่ละตัว เป็นค่าความแปรปรวนของหลักทรัพย์และของตลาดจากหลักทรัพย์ใดๆ ค่าเบต้า (β) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\beta \text{ (ความเสี่ยง)} = \frac{\text{covariance} (R_i, R_m)}{\text{variance} (R_m)}$$

ความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังกับความเสี่ยง สามารถแสดงเป็นเส้นตลาดหลักทรัพย์ (Security Market Line : SML) โดยเป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่คาดหวังกับความเสี่ยงต่อการลงทุนในหลักทรัพย์ โดยเส้นตลาดหลักทรัพย์นี้ มีข้อสมมุติ

ฐานว่า ตลาดหลักทรัพย์เป็นตลาดที่มีประสิทธิภาพสูง และอยู่ในดุลยภาพความแตกต่างของผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์แต่ละตัว แสดงถึงความแตกต่างกันของค่าเบต้า (β) ในแต่ละหลักทรัพย์ ด้วยความเสี่ยงที่สูงกว่าของหลักทรัพย์หนึ่ง จะแสดงถึงผลตอบแทนที่สูงกว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง และผลตอบแทนที่คาดหวังนี้เป็นส่วนต่าง โดยหากเป็นเส้นตรง โดยหากเป็นเส้นตรงค่าว่าลงแสดงให้เห็นว่าเมื่อถือหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากขึ้นกลับให้ผลตอบแทนลดลง หรือหากเป็นเส้นโค้งที่งายขึ้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อถือหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยจะให้ผลตอบแทนที่มากขึ้น ดังนั้น การที่ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่คาดหวังกับความเสี่ยงที่เป็นเส้นตรง ผลตอบแทนที่ควรได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ใด ควรเท่ากับการถือหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยงบางส่วนเพิ่มจากการถือหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงเท่านั้น หากมีผลตอบแทนอื่นใดที่มากขึ้นกว่าการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ให้ผลตอบแทนที่ผิดปกติ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง และความเสี่ยงของหลักทรัพย์สามารถแสดงได้ด้วยสมการ ดังนี้

$$R_i = \alpha + b\beta_i \quad (2.1)$$

โดยที่ R_i = อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ i

α = จุดตัดแกนตั้งที่ค่าความเสี่ยงเท่ากับ 0 หรือเป็นจุดเริ่มแรกของเส้นที่หลักทรัพย์ไม่มีความเสี่ยง ซึ่งก็คือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง (R_f)

β_i = ความเสี่ยงที่เป็นระบบที่เกิดจากการลงทุนในหลักทรัพย์ i

b = slope ของ SML นั่นคือค่าความเสี่ยงของหลักทรัพย์

เมื่อ $\beta_i = 0$ จะได้ $R_i = \alpha + b(0)$ ทำให้ $R_i = R_f$ ส่งผลให้ $R_f = \alpha$

ถ้าความเสี่ยงของหลักทรัพย์เท่ากับความเสี่ยงของตลาด หรือ $\beta_i = 1$

$R_m = \alpha + b(1)$ ทำให้ $R_m - \alpha = b$ ค่า b จะเท่ากับ $R_m - R_f$

ฉะนั้น $R_i = R_f + \beta_i(R_m - R_f) \quad (2.2)$

โดยที่ R_i = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i

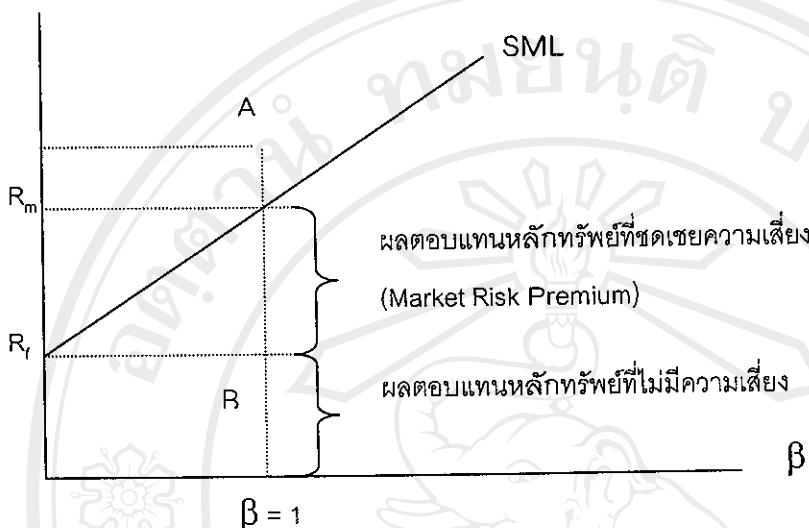
R_f = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง

R_m = อัตราผลตอบแทนของตลาด

β_i = ความเสี่ยงเป็นระบบที่เกิดจากการลงทุนในหลักทรัพย์ i

รูป 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่คาดหวังกับความเสี่ยงในการลงทุนในหลักทรัพย์

ผลตอบแทนที่คาดหวัง(Expect Return)

ที่มา: Fischer และ Jordan (1995: 642)

ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังนี้เป็นแบบเด่นดวง จุด A ให้ผลตอบแทนสูงกว่าจุดบนเส้นตัดหลักทรัพย์ (SML) ซึ่งแสดงว่าหลักทรัพย์มีราคาซื้อขายในตลาดต่างกับราคาที่สมดุลควรเป็น และจุด B คือหลักทรัพย์ที่มีผลตอบแทนต่างจากหลักทรัพย์อื่นบนเส้นตัดหลักทรัพย์ (SML) กล่าวคือ ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ผู้ลงทุนจะพากันซื้อหลักทรัพย์ A มากขึ้น เมื่อมีอุปสงค์มากขึ้น จะทำให้ราคาระดับหลักทรัพย์ A สูงขึ้น ทำให้อัตราผลตอบแทนลดลงจนสู่สมดุลบนเส้นตัดหลักทรัพย์ (SML) ส่วนหลักทรัพย์ B ผู้ลงทุนจะไม่ซื้อเนื่องจากผลตอบแทนที่ได้ต่ำกว่าผลตอบแทนที่ต้องการ บนเส้นตัดหลักทรัพย์ (SML) ทำให้อุปสงค์ลดลง ราคาระดับหลักทรัพย์ B จะลดลง จนทำให้อัตราผลตอบแทนเพิ่มขึ้นสู่สมดุลบนเส้นตัดหลักทรัพย์ (SML)

2.2 แบบจำลองเส้นพรมแคนเชิงเพื่นสุ่ม (Stochastic Frontier Model)

แบบจำลองเส้นพรมแคนเชิงเพื่นสุ่ม (Stochastic Frontier Model) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา ซึ่งมีสมการดังนี้

$$y = \beta'x + v - u = \beta'x + \varepsilon \quad (2.3)$$

ให้ $\varepsilon = v - u$

ซึ่ง บ จะมีลักษณะเป็นการแจกแจงแบบปกติดัดปลาย (truncated normal) คือ

$$f(u) = \frac{2}{\sigma_u (2\pi)^{1/2}} \exp\left(\frac{-u^2}{2\sigma_u^2}\right) \quad (u \geq 0) \quad (\text{Maddala, 1983: 194-195}) \quad (2.4)$$

ถ้า บ เป็นการแจกแจงแบบกึ่งปกติ (half normal) คือ บ มีการแจกแจงแบบค่าสัมบูรณ์ (absolute value) ของ $N(0, \sigma_u^2)$ ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของประชากรของ บ สามารถเขียนได้ดังนี้

$$E(u) = \sigma_u (2/\pi)^{1/2}$$

$$V(u) = \sigma_u^2 (\pi - 2)/\pi$$

-บ เป็นค่าความคลาดเคลื่อนข้างเดียว หมายความว่า แต่ละค่าลังเกตจะอยู่บนเส้นพรมแดนหรือต่ำกว่าเส้นพรมแดนเสมอ -บ คือ “ความไม่มีประสิทธิภาพทางเทคนิค (technical inefficiency)” สำหรับ V คือ ค่าความคลาดเคลื่อนตามปกติที่มีการกระจายไปได้ทั้งสองข้าง (two-sided error) ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนแบบสุ่มของเส้นพรมแดนอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ภายนอกในเชิงบากและเชิงลบต่อเส้นพรมแดน (Maddala, 1983: 195) และสมมุติว่า บ และ V มีการแจกแจงเป็นอิสระต่อกันจะได้ว่า

$$g(\varepsilon) = \frac{2}{\sigma} \phi\left(\frac{\varepsilon}{\sigma}\right) \left[1 - \Phi\left(\frac{\varepsilon}{\sigma}\right)\right] \quad (2.5)$$

โดยที่ $\sigma^2 = \sigma_u^2 + \sigma_v^2$

$$\lambda = \sigma_u / \sigma_v$$

$\phi(\cdot)$ = พังก์ชันความหนาแน่น (density function) ของการแจกแจงปกติมาตรฐาน

$\Phi(\cdot)$ = พังก์ชันการแจกแจง (distribution function) ของการแจกแจงปกติมาตรฐาน

สมการ (5) นี้ได้จากการเขียนพังก์ชันความหนาแน่นร่วม (joint density function) และแทนค่า

$v = \varepsilon + u$ และหาบีริพันธ์ (integrate) ของสมการที่ได้มาด้วยการพิจารณา บ (Maddala, 1983)

การแจกแจงของค่าสัมบูรณ์ (absolute value) ของตัวแปรที่มีการแจกแจงปกติจะมีลักษณะ

ที่ไม่ใช้การแจกแจงปกติ (non normal) ε คือ $v - b$ มีลักษณะไม่สมมาตร (asymmetric) และมี

การแจกแจงไม่ปกติ (non normal) จะดับขั้นของความไม่สมมาตรสามารถดูได้จากค่าพารามิเตอร์

$\lambda = \sigma_u / \sigma_v$ ถ้า λ ในญี่ปุ่น ความไม่สมมาตรจะมีมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้า $\lambda = 0$ จะได้

$\varepsilon = v$ คือการแจกแจงแบบปกติ ค่าคาดหมาย (expected value) ของ ε คือ

$$E(v - |u|) = \mu_\varepsilon = -\left(\frac{2}{\pi}\right)^{\gamma_2} \sigma_u \quad (2.6)$$

(Greene, 1997: 310 ข้างถึงใน ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2546: 344)

ถ้าให้ $\beta' = [\alpha \ \beta'_1]$ โดยที่ α คือ ค่าสเกลาร์ (scalar) สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$y = \alpha + \beta'_1 x + \varepsilon \quad (2.7)$$

จากสมการ (2.7) Greene (1997: 310 ข้างถึงใน ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2546: 344) เขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} y &= (\alpha + \mu_\varepsilon) + \beta'_1 x + (\varepsilon + \mu_\varepsilon) \\ &= \alpha^* + \beta'_1 x + \varepsilon_i^* \end{aligned} \quad (2.8)$$

โดยที่ ε_i^* มีค่าเฉลี่ย เท่ากับศูนย์และมีความแปรปรวนคงที่แต่มีการแจกแจงไม่ปกติ (nonnormal) และไม่สมมาตร อย่างไรก็ตาม Greene (1997) กล่าวว่า การทดสอบแบบจำลองสามารถที่จะอยู่บนฐานของส่วนที่เหลือจากการวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (least squares residuals) ได้แม้ว่าตัวประมาณค่าวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (least squares estimator) จะไม่มีประสิทธิภาพ (inefficient) (ไม่ใช่ตัวประมาณค่าความควรจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood) สำหรับแบบจำลองนี้) แต่ตัวประมาณค่าวิธีกำลังสองน้อยที่สุดมีลักษณะคล้องจอง (consistent) (Greene, 1997: 310 ข้างถึงใน ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2546: 344)

Jondrow et al. (1982) ได้แสดงวิธีการคำนวณค่าความไม่มีประสิทธิภาพ โดยแสดงว่าค่าคาดหมาย (expected value) ของ v สำหรับค่าสัมภพแต่ละค่าสามารถที่จะหาได้จากการแจกแจงแบบมีเงื่อนไข (conditional distribution) ของ v โดยกำหนด ε มาให้ ภายใต้การแจกแจงแบบปกติสำหรับ v และการแจกแจงแบบกึ่งปกติ (half normal) สำหรับ v ค่าคาดหมาย (expected value) ของความไม่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนด ε มาให้สามารถหาสมการได้ดังนี้

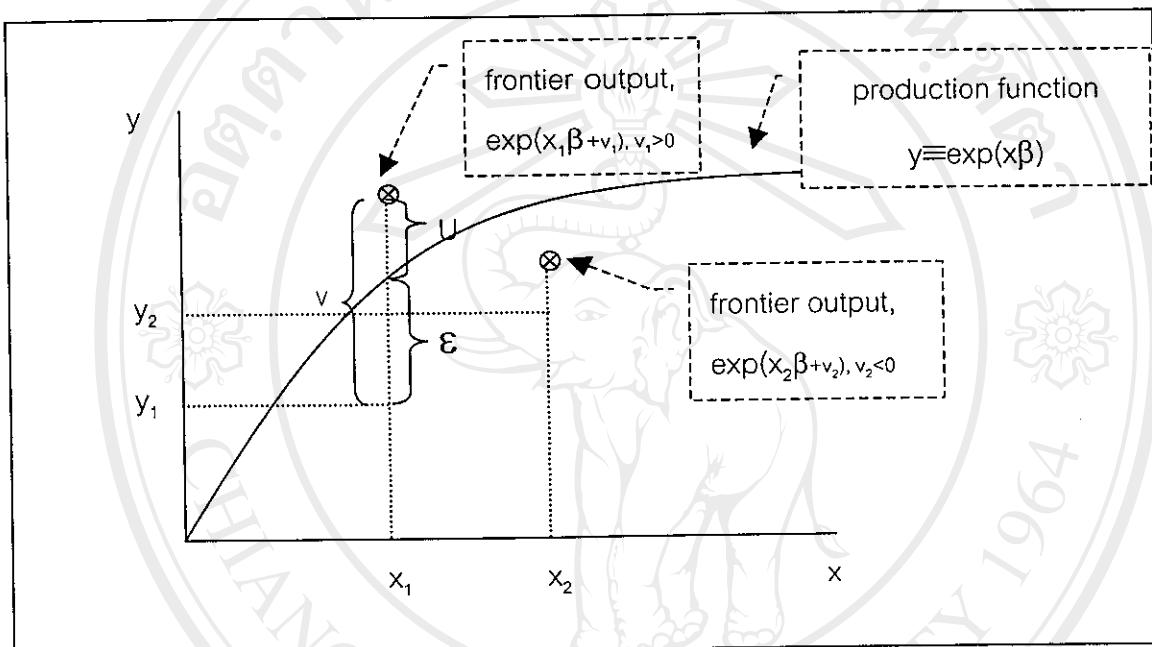
$$E(v|\varepsilon) = \frac{\sigma_v \sigma_\varepsilon}{\sigma} \left[\frac{\phi(\varepsilon\lambda/\sigma)}{1 - \Phi(\varepsilon\lambda/\sigma)} - \frac{\varepsilon\lambda}{\sigma} \right] \quad (2.9)$$

(Bravo-Ureta and Rieger, 1991; Wang, Wailes and Cramer, 1996)

นอกจากนี้ Aigner, Lovell และ Schmidt (1977) และ Meeusen และ van den Broeck (1997) ยังได้สร้าง stochastic frontier function ขึ้นมาดังนี้ $\text{Log}(Y_i) = X_i$

โดย V_i จะมีการกระจายแบบ $N(0, \sigma_v^2)$ ส่วน U_i โดยสมมติให้มีการกระจายทั้งแบบ exponential หรือ half-normal $\{ |N(0, \sigma_u^2)| \}$ distribution ซึ่ง Outputs ถูกกำหนดขึ้นโดย stochastic frontier, $\exp(x_i\beta + V_i)$ ดังรูป 2.2

รูป 2.2 แสดงพื้นที่ชั้นระหว่าง outputs ของ Stochastic Frontier

พื้นที่ชั้น $y \equiv \exp(x\beta)$ เป็นพื้นที่ชั้นระหว่าง outputs ของ Stochastic Frontier

Aigner, Lovell และ Schmidt (1977) ได้ใช้ค่า $\sigma_s^2 = \sigma_u^2 + \sigma_v^2$ และ $\lambda = \sigma_u / \sigma_v$ ส่วน Battese (2003) ได้ใช้ค่า $\gamma = \sigma^2 / \sigma_s^2$ ภายใต้ Stochastic Frontier Model เราสามารถสร้าง Technical efficiency ของตัวแปรไปได้ดังนี้

$$TE_i = \exp(-U_i)$$

การทดสอบค่า γ

การทดสอบว่าข้อบกพร่องใดในแบบจำลองเชิงเพื่นสุ่ม (Stochastic Frontier) มีอยู่จริง โดยที่ Battese ได้อธิบายวิธีการทดสอบโดยใช้ Likelihood – ratio statistic เป็นสถิติในการทดสอบ ซึ่งจะได้ค่า $\gamma \equiv -2 \log\{L(H_0) / L(H_1)\} = -2 \{\log[L(H_0)] - \log[L(H_1)]\}$ โดยที่ $L(H_0)$ คือ ค่าของ Likelihood function ภายใต้สมมติฐาน H_0

$L(H_i)$ คือ ค่าของ Likelihood function ภายใต้สมมติฐาน H_i

สมมติฐาน $H_0 : \gamma = 0$ ไม่มีข้อบกพร่องเดnen เชิงเพ็นสุ่ม

$H_1 : \gamma \neq 0$ มีข้อบกพร่องเดnen เชิงเพ็นสุ่ม

การตัดสินใจที่จะยอมรับสมมติฐานจะใช้ค่า γ ที่ได้จากการคำนวณมาเทียบกับค่าวิกฤต ในตาราง chi-square (χ^2_{df}) ซึ่งค่าดีกรีความเป็นอิสระ (df) นั้นคือผลต่างของจำนวนพารามิเตอร์ ในสมมติฐาน H_0 และ H_1 ถ้ายอมรับ H_0 หมายความว่าไม่มีข้อบกพร่องเดnen เชิงเพ็นสุ่ม และ ถ้ายอมรับ H_1 หมายความว่ามีข้อบกพร่องเดnen เชิงเพ็นสุ่ม

หลังจากนั้นก็นำค่าที่สถิติที่คำนวณได้มาคำนวนหาค่า U จากสมการ $TE_i = \exp(-U)$ แล้วนำค่า U ที่เวลา t ได้ มาเปรียบเทียบกับเส้นพร้อมเดnen เชิงเพ็นสุ่มว่ามีผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุดหรือยัง ทำให้นักลงทุนสามารถนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจสำหรับการลงทุน

2.3 การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test)

การทดสอบ Unit Root เป็นการตรวจสอบข้อมูลอนุกรมเวลาว่ามีลักษณะข้อมูลนิ่งหรือไม่นิ่ง โดยวิธีของดิกกี้ - ฟูลเลอร์ (Dickey-Fuller) โดยมีแบบจำลองดังนี้

$$X_t = \rho X_{t-1} + e_t \quad (2.10)$$

โดยที่ X_t คือ ตัวแปรอิสระ

α, β คือ ค่าพารามิเตอร์

e_t , e_t คือ ความคลาดเคลื่อนเชิงสุ่ม (Random Error)

ρ คือ สัมประสิทธิ์อัตโนมัติ (Autocorrelation Coefficient)

จากสมการที่ (10) ให้ $\rho = 1$ จะได้ $X_t = X_{t-1} + e_t$; $e_t \sim i.i.d(0, \sigma^2_{et})$

โดยที่ e_t เป็นอนุกรมของตัวแปรสุ่มที่แยกแจงแบบปกติและเป็นอิสระต่อกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับศูนย์ และค่าความแปรปรวนคงที่

สมมติฐานการทดสอบของ Dickey-Fuller คือ

$$H_0: \rho = 1$$

$$H_1: |\rho| < 1; -1 < \rho < 1$$

ถ้ายอมรับ H_0 : $\rho = 1$ หมายความว่า X_t มี Unit Root หรือ X_t มีลักษณะไม่นิ่ง ถ้ายอมรับ H_1 : $|\rho| < 1$ หมายความว่า X_t ไม่มี Unit Root หรือ X_t มีลักษณะนิ่ง อย่างไรก็ตามการทดสอบ Unit Root ดังกล่าวข้างต้น สามารถทำได้อีกวิธีหนึ่ง คือ

ให้ $\rho = (1 + \theta)$; $-2 < \theta < 0$ โดยที่ θ คือ พารามิเตอร์

จากสมการ (10) $X_t = (1 + \theta) X_{t-1} + e_t$

$$\begin{aligned} X_t &= X_{t-1} + \theta X_{t-1} + e_t \\ X_t - X_{t-1} &= \theta X_{t-1} + e_t \\ \Delta X_t &= \theta X_{t-1} + e_t \end{aligned} \quad (2.11)$$

จากสมการ (11) จะได้สมมติฐานการทดสอบของ Dickey-Fuller ใหม่คือ

$$H_0: \theta = 0$$

$$H_1: \theta < 0$$

ถ้ายอมรับ $H_0: \theta = 0$ ค่า $\rho = 1$ หมายความว่า X_t มี Unit Root หรือ X_t มีลักษณะไม่นิ่ง
ถ้ายอมรับ $H_1: \theta < 0$ ค่า $\rho < 1$ หมายความว่า X_t ไม่มี Unit Root หรือ X_t มีลักษณะนิ่ง

เนื่องจากข้อมูลอนุกรมเวลา ณ เวลา t มีส่วนสัมพันธ์กับข้อมูลอนุกรมเวลา ณ เวลา $t-1$
ค่าคงที่และแปรผัน α ดังนั้นสรุปแล้ว Dickey-Fuller จะพิจารณาสมการทดสอบด้วย 3 รูปแบบที่แตกต่างกัน ในการทดสอบ Unit Root ซึ่งมีสมการดังนี้

$$\Delta X_t = \theta X_{t-1} + e_t \quad (2.12)$$

$$\Delta X_t = \alpha + \theta X_{t-1} + e_t \quad (2.13)$$

$$\Delta X_t = \alpha + \beta t + \theta X_{t-1} + e_t \quad (2.14)$$

การตั้งสมมติฐานของการทดสอบของ Dickey-Fuller เมื่อเทียบกับที่กล่าวมาแล้วต้น ส่วน
การทดสอบโดยใช้การทดสอบ Augmented Dickey-Fuller test : ADF test) โดยเพิ่มขบวนการทดสอบ
โดยในตัวเอง (Autoregressive Processes) เช่นในสมการ (2.12) ถึง (2.14) เป็นการแก้ปัญหา
ในกรณีที่ใช้การทดสอบของ Dickey-Fuller แล้ว ค่า Durbin Watson Statistics ต่ำ การเพิ่มขบวน
การทดสอบในตัวเองเข้าไปนั้น ผลการทดสอบ Augmented Dickey-Fuller จะทำให้ได้ค่า Durbin
Watson Statistics เข้าใกล้ 2 จะทำให้ได้สมการใหม่เป็นดังนี้

$$\Delta X_t = \theta X_{t-1} + \sum_{i=1}^{\rho} \phi_i \Delta X_{t-i} + e_t \quad (2.15)$$

$$\Delta X_t = \alpha + \theta X_{t-1} + \sum_{i=1}^{\rho} \phi_i \Delta X_{t-i} + e_t \quad (2.16)$$

$$\Delta X_t = \alpha + \beta t + \theta X_{t-1} + \sum_{i=1}^{\rho} \phi_i \Delta X_{t-i} + e_t \quad (2.17)$$

โดยที่ X_t คือ ข้อมูลอนุกรมเวลา ณ เวลา t

X_{t-1} คือ ข้อมูลอนุกรมเวลา ณ เวลา $t-1$

$\alpha, \theta, \beta, \phi$	คือ ค่าพารามิเตอร์
t	คือ ค่าແນວໃໝ່
$e,$	คือ ข้อมูลอนุกรรมเวลากของตัวแปรสุ่ม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เยาวลักษณ์ อรุณเมศรี (2534) ได้ศึกษาถึงลักษณะการลงทุนของชาติต่างประเทศในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับโครงสร้างของการลงทุน รูปแบบการลงทุน เปรียบเทียบระหว่างตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับต่างประเทศ และได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยและลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปที่ทำให้นักลงทุนต่างประเทศสนใจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลปัจจุบันจากการสำรวจความคิดเห็น ใช้ข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์ เพื่อที่จะนำเอารesearch ที่เกี่ยวกับความเสี่ยงและราคาของหลักทรัพย์ไปใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจลงทุน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักทรัพย์ 7 หลักทรัพย์คือ หุ้นสามัญของธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อนชาติ บริษัทปูนซีเมนต์ไทย บริษัทฯ แดงอินดัสตรี โรงแรมดุสิตธานี โดยใช้ข้อมูลรายเดือนทั้งหมด 30 เดือน ตั้งแต่ มกราคม 2531 ถึง มิถุนายน 2533 ศึกษาความสัมพันธ์ของผลตอบแทนและความเสี่ยงที่พิจารณาจากค่า β และ อาศัยเส้นแสดงลักษณะ (characteristic lines) รวมทั้งการสร้างเส้นตลาดหลักทรัพย์ (security market line) พิจารณาว่าหลักทรัพย์ใดมีราคาซื้อขายสูงหรือต่ำไปเมื่อคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์แทนผลตอบแทนจากการลงทุน ที่ไม่มีความเสี่ยง (I_s) และผลตอบแทนเฉลี่ยของตลาด ($E(I_m)$) เป็นผลตอบแทนเฉลี่ยรายเดือน ผลการศึกษาเกี่ยวกับหัตถศาสตร์ของผู้ลงทุนต่างประเทศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากข้อมูลปัจจุบันพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ชาวต่างประเทศสนใจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคือ ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจของไทยประกอบกับปัจจัยด้านตลาดหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงรวมทั้งเงินปันผล ผลตอบแทนหรือ P/E ratio ของตลาดหลักทรัพย์ และปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหุ้นของชาวต่างประเทศคือ กำไรต่อหุ้น การดำเนินงานของบริษัท งบดุลของกิจการที่ออกหุ้น สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์จากการคำนวณ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเส้นแสดงลักษณะ ปรากฏว่าหลักทรัพย์ที่นำมาศึกษาทั้งหมดมีค่า R^2 ต่ำ นั่นคือเป็นหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงที่ไม่มีผลต่อระบบ (unsystematic risk) มากกว่าความเสี่ยงที่มีผลต่อระบบ (systematic risk) สำหรับค่า β ของหลักทรัพย์ที่ทำการศึกษา ปรากฏว่ามีเฉพาะหลักทรัพย์ของ

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อนชาติเท่านั้นที่มีค่า β มากกว่า 1 และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเส้นตลาดหลักทรัพย์โดยใช้ค่า β ที่หาได้จากค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ เส้นแสดงลักษณะมาใช้เป็นความเสี่ยงปากกว่า หลักทรัพย์ที่ทำการวิเคราะห์เกือบทั้งหมดอยู่ใกล้เคียงกับเส้นตลาดหลักทรัพย์

ขุทนna เรือนสูง (2543) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มน้ำชาพานิชย์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยหลักทรัพย์ที่นำมาศึกษาได้แก่ หลักทรัพย์ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารเออเรีย ธนาคารดีบีเอสไทยทัน บรรษัทเงินทุนอุดสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารทหารไทย โดยใช้แบบจำลองการกำหนดราคาสินทรัพย์ประเภททุน(CAPM) และใช้การวิเคราะห์การคาดถอยในการประมาณค่าความเสี่ยง (β) โดยใช้ข้อมูลออกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารเป็นตัวแทนของหลักทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง และใช้ข้อมูลดัชนีราคางานตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรายสัปดาห์มาคำนวณหาอัตราผลตอบแทน เป็นตัวแทนของอัตราผลตอบแทนตลาด โดยแบ่งกลุ่มน้ำชาพานิชย์ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามขนาดของสินทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่าหลักทรัพย์กลุ่มน้ำชาพานิชย์ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยสูงกว่าหลักทรัพย์ของราคากลุ่มที่มีสินทรัพย์ขนาดใหญ่ หลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์ในกลุ่มน้ำชาพานิชย์มีค่าเบต้าสูงกว่า 1 และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่าหลักทรัพย์ในกลุ่มน้ำชาพานิชย์มีการเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มากกว่าการเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทนของตลาดซึ่งจัดเป็นหลักทรัพย์ประเภทที่มีการปรับตัวเร็ว

ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และ อารี วิบูลย์พงศ์ (2545) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพทางเทคนิค (Technical Efficiency) กับคุณภาพของปัจจัยการผลิต โดยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านประสิทธิภาพทางเทคนิคนั้นสามารถอธิบายได้จากการสร้างแบบจำลองที่ไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพของปัจจัยการผลิต ซึ่งอาจจะมีแตกต่างกันไปในแต่ละค่าสังเกตและได้ทำการพิสูจน์ในเชิงคณิตศาสตร์เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ดังกล่าว

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพทางเทคนิค (Technical Efficiency) กับคุณภาพของปัจจัยการผลิตพบว่า

- 1) การที่มีเส้นพร้อมด้วยการผลิต (Production Frontier) ขึ้นมากก็เนื่องจากว่าในการประ

มานค่าพารามิเตอร์ของฟังก์ชันการผลิตที่ไม่ได้ใส่ปัจจัยความแตกต่างของคุณภาพของปัจจัยการผลิตเข้าไปในแบบจำลอง ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็คือ ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้ อาจเกิดความเอนเอียง (bias) ได้

2) ถ้าเราใส่ปัจจัยความแตกต่างของคุณภาพของปัจจัยการผลิตให้ครบบริบูรณ์ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการเส้นพร้อมเดนเชิงเพื่นสุ่ม (Stochastic Production Frontier) ในการประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตอย่างต่อไป แต่ถ้าจะได้ใส่ปัจจัยการผลิตและความแตกต่างของคุณภาพของปัจจัยการผลิตครบถ้วนแล้ว

3) ถ้าไม่แน่ใจว่าจะต้องใส่คุณภาพของปัจจัยการผลิตเข้าไปในแบบจำลองหรือไม่ให้ทำการประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตเชิงเพื่นสุ่มเดียก่อน และทำการทดสอบว่ามีเส้นพร้อมเดนการผลิต (Production Frontier) อยู่จริงหรือไม่ ถ้าไม่มีเส้นพร้อมเดนการผลิตก็หมายความว่าแบบจำลองนั้นถูกต้องแล้ว (โดยสมมุติว่าเราใส่ตัวแปรครบถ้วน และรูปแบบของฟังก์ชันถูกต้อง) ฟังก์ชันการผลิตนั้นสามารถนำไปใช้ได้เลย แต่ถ้าปรากฏว่ามีเส้นพร้อมเดนการผลิตอยู่จริง ก็ไม่สามารถละเลยปัจจัยความแตกต่างในคุณภาพของปัจจัยการผลิต ในการประมาณค่าแบบจำลองได้

4) ถ้ามีเส้นพร้อมเดนการผลิตอยู่จริง ให้ใช้ฟังก์ชันการผลิตเดิมจะดีกว่าวิธีการใช้เส้นพร้อมเดนการผลิตเชิงเพื่นสุ่ม (Stochastic Production Frontier) เพราะว่าเราไม่ต้องสมมุติรูปแบบของฟังก์ชันของ บ และเรายังสามารถอธิบายประสิทธิภาพทางเทคนิค (Technical Efficiency) ได้อีกด้วย

ข้อ อ่านสมบัติกุล (2545) ศึกษาวิเคราะห์ระดับความมีประสิทธิภาพการผลิตของการผลิตภาคการเกษตรในภาคกลาง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เพื่อหาพร้อมเดนสมการแบบเชิงเพื่นสุ่ม (Stochastic Frontier Approach) ที่กำหนดให้รูปแบบสมการการผลิตเป็นแบบ Translog โดยคำสัมประสิทธิ์ของสมการพร้อมเดนการผลิตนั้นถูกประมาณค่าโดยวิธี Maximum Likelihood (ML) แล้วทำการทดสอบค่าทางสถิติเพื่อหารูปแบบสมการพร้อมเดนการผลิตที่เหมาะสม ซึ่งทำการเบรย์บเทียนระหว่างรูปแบบสมการพร้อมเดนการผลิตแบบ Translog และรูปแบบ Cobb-Douglas โดยอาศัยสถิติ Likelihood-Ratio (LR test) ในการทดสอบ ผลการทดสอบซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบสมการพร้อมเดนการผลิตแบบ Translog นั้นมีความเหมาะสมสำหรับใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการผลิตของภาคเกษตรระหว่างปี พ.ศ. 2520-2542 พ布 ว่า ระดับประสิทธิภาพการผลิตของภาคการเกษตร ในภาคกลางมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.94 ส่วนระดับประสิทธิภาพการผลิตในแต่ละเขตเกษตรเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า เขตเศรษฐกิจที่มีระดับ

ประสิทธิภาพการผลิตเฉลี่ยสูงสุดคือ เขตเศรษฐกิจที่ 19 โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.28 รองลงมาได้แก่ เขตเศรษฐกิจที่ 16 เขตเศรษฐกิจที่ 17 เขตเศรษฐกิจที่ 15 เขตเศรษฐกิจที่ 14 เขตเศรษฐกิจที่ 7 และเขตเศรษฐกิจที่ 18 โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.04 ร้อยละ 80.97 ร้อยละ 79.63 ร้อยละ 77.21 ร้อยละ 75.17 และร้อยละ 74.61 ในขณะที่เขตเศรษฐกิจที่ 20 นั้นมีค่าระดับประสิทธิภาพการผลิตเฉลี่ยต่ำสุดโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.60

จิราวัลย์ ภูแสงสัน (2546) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์จำนวน 10 หลักทรัพย์ คือ บริษัทหลักทรัพย์เค จี ไอ (ประเทศไทย) จำกัด(KGI) บริษัทหลักทรัพย์เอ็คคินชั่น จำกัด(ASL) บริษัทหลักทรัพย์ซิมิก้า จำกัด(ZIMICO) บริษัทหลักทรัพย์เอบีเอ็น แอมโกร เอเชีย จำกัด(AST) บริษัทหลักทรัพย์พัฒนสิน จำกัด(CNS) บริษัทเงินทุนธนชาติ จำกัด(NFS) บริษัทเงินทุนลินอุตสาหกรรม จำกัด(SICCO) บริษัทเงินทุนทิสโก้ จำกัด(TISCO) บริษัทเงินทุนเกียรนาคิน จำกัด(KK) บริษัทเงินทุนเอกชาติ จำกัด(EFS) โดยใช้ข้อมูลราคาปิดของหลักทรัพย์รายสัปดาห์เริ่มตั้งแต่ วันที่ 2 เมษายน 2545 รวม 52 สัปดาห์ การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แบบจำลองการกำหนดราคาสินทรัพย์ทุน(Capital Asset Pricing Model : CAPM) และใช้การวิเคราะห์ทดสอบใน การประมาณค่าความเสี่ยง จากสมการCPAMโดยใช้ข้อมูลดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารขนาดใหญ่ 4 ธนาคารคือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงไทย นำมาหาค่าเฉลี่ยเป็นตัวแทนของหลักทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง และใช้ข้อมูลดังนี้ ราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรายสัปดาห์มาคำนวนหาอัตราผลตอบแทนเป็นตัวแทนของอัตราผลตอบแทนของตลาด

ผลการศึกษาพบว่าหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยสูงกว่าผลตอบแทนของตลาด โดยหลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์ให้ผลตอบแทนสูงกว่าหลักทรัพย์ของบริษัทเงินทุน

หลักทรัพย์ASL, SICCO, TISCO, EFS มีความเสี่ยงเป็นบวก หมายความว่า ความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน การประเมินราคาหลักทรัพย์ในการลงทุน ถ้าอัตราผลตอบแทนที่ประมาณการของหลักทรัพย์ได้มีสูงกว่าเส้นตลาดหลักทรัพย์ ถือว่าหลักทรัพย์นั้นมีค่าต่ำกว่าความเป็นจริงควรจะซื้อหลักทรัพย์นั้น

ผลิตាទរន โพธิโกสุน (2546) ได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงของหลักทรัพย์ที่แตกต่างกันระหว่างภาวะตลาดขาขึ้นและขาลงของหลักทรัพย์กลุ่มบันเทิงและสันธนาการ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบสลับเปลี่ยน (Switching Regression Method) โดยศึกษาหลักทรัพย์ที่สำคัญจำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ หลักทรัพย์บริษัทบีอีซี เวิล์ด จำกัด(มหาชน) บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด(มหาชน) บริษัทดิจิตอล ออนป้า อินเตอร์เนชันแนล จำกัด(มหาชน) บริษัทชาฟารีเวิล์ด จำกัด(มหาชน) และบริษัทญี่ปุ่นเด็ด บรรโสดาสติ๊ง คอร์ปอเรชัน จำกัด(มหาชน) การศึกษาใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ผลจากการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนทุกหลักทรัพย์ในภาวะขาขึ้นและขาลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการศึกษาความเสี่ยงของหลักทรัพย์ จำเป็นต้องวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองการทดสอบแบบสลับเปลี่ยน ในช่วงขาขึ้นนั้นอัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์สามารถอธิบายอัตราผลตอบแทนของห้้ง 5 หลักทรัพย์ในกลุ่มบันเทิงและสันธนาการได้ ค่าเบต้าของหลักทรัพย์ที่ทำการศึกษามีค่ามากกว่า 1 ห้้งหนึ่ด ยกเว้นหลักทรัพย์ บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด(มหาชน) แสดงว่าในช่วงขาขึ้นหลักทรัพย์ที่ทำการศึกษานี้เป็นหลักทรัพย์ที่มีการปรับตัวเร็วกว่าตลาดและมีความเสี่ยงมากกว่าตลาด

ในช่วงขาลงพบว่า อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์สามารถอธิบายอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในกลุ่มบันเทิงและสันธนาการได้ทุกหลักทรัพย์ที่ทำการศึกษาค่าเบต้าในช่วงขาลงของหลักทรัพย์ห้้ง 5 หลักทรัพย์มีค่าน้อยกว่า 1 ห้้งหนึ่ด แสดงว่าในช่วงขาลงหลักทรัพย์เหล่านี้มีการปรับตัวช้ากว่าตลาด และเป็นหลักทรัพย์ที่นำสนใจของนักลงทุนห้้งในช่วงขาขึ้นและขาลง เพราะเมื่อศึกษาเปรียบเทียบมูลค่าหรือราคาของหลักทรัพย์กับอัตราผลตอบแทนจากพันธบัตรรัฐบาล ในช่วงระยะเวลาและอัตราดอกเบี้ยต่าง ๆ กัน พบว่าหลักทรัพย์ 5 หลักทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าที่ดุลยภาพ ห้้งในช่วงขาขึ้นและช่วงขาลง